

ТРУДНОЩІ Й АДАПТАЦІЯ ЗАКЛАДІВ ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Акмен В.О., канд. техн. наук, доц.

Пенкіна Н.М., канд. техн. наук, доц.

Якиміва Е.І., магістрант

Беспалько А.В., магістрант

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Будь-яка війна має руйнівні наслідки для людства, особливо щодо життя та засобів до існування. Особливим чином це стосується України, оскільки війна порушила економічну стабільність в країні, вплинула на розвиток всіх сфер бізнесу. З початком спалаху бойових дій майже кожен представник готельно-ресторанного бізнесу України зазнав певних втрат. Після першого шоку, який спостерігався починаючи з 24 лютого 2023 р. до середини року, з вересня 2023 р. спостерігається поступове відновлення бізнесу, у тому числі і сектору гостинності. На даний момент стан готельно-ресторанної справи України продовжує залишатись нестабільним, і його дослідження є актуальним завданням для фахівців сфери та науковців.

Тому метою роботи було вивчення основних ситуаційних труднощів та можливостей адаптації підприємств готельно-ресторанної справи в Україні, у період військового стану.

Оскільки функція поля розміщення готелів тісно пов'язана з особливостями розвитку туризму, динамікою туристичного потоку і пріоритетним розподілом туристів, на конкретній території, можна припустити наявність закономірної тенденції, що кращими справи будуть виявлятися відповідно територіальної віддаленості від місць, де проходять бойові дії. Тобто де більший попит на готельні послуги, там буде породжуватись пропозиція.

Було проведено аналіз думок представників готельно-ресторанної галузі на зміни режиму роботи сфери гостинності. Майже 23% представників індустрії гостинності призупинили свою діяльність, 54% працюють частково, 10% вказали, що вони знайшли можливість збільшити прибутки з початку повномасштабного вторгнення. Подальше дослідження показало, що ті ресторани і готелі, які переформатували свою діяльність за рахунок надання бюджетних послуг (наданням гуртожитків для біженців, змінами в меню тощо) змогли збільшити свої можливості. Відзначено, що поряд з цим, багато готелів і ресторанів призупинили діяльність через проблеми безпеки, відсутність попиту, або з технічних причин. Більш позитивною є

ситуація з зазначеним бізнесом у західній частині України. Так, на повну потужність працюють готелі та ресторани у Львівській, Тернопільській, Закарпатській областях. Зазнають труднощів, але не критичних, заклади в Івано-Франківській, тому передумови для закриття чи зупинки їхньої роботи – відсутні.

Що стосується змін у бізнес-стратегіях, то більшість опитаних готелів і ресторанів поступово адаптують свої бізнес-стратегії, враховуючи нові умови воєнного часу. Компанії також диверсифікують свою діяльність і шукають додаткові сфери діяльності. Кардинально змінили свої стратегії біля 6% готелів і ресторанів мають, біля 74% потребують планують, з часом, відновлення роботи.

Що стосується витрат, то значна частка фахівців готельно-ресторанної сфери говорять про їх зростання майже до 30–50%. З цього можна зробити висновок, що поряд із зменшенням обсягів послуг, податки та зарплати припадають на витрати з фінансових резервів компаній. Скоротити витрати мали можливість близько 5–10%, ці підприємці мають більш позитивну динаміку розвитку бізнесу.

Дослідження показали, що з першого погляду страждають від обмеження в'їзних поїздок Україна та Росія, але економічне ослаблення країн безпосередньо впливатиме і на зменшення ресурсу туристичного потоку до інших країн, що відповідно відобразиться на прибутковості їх готельно-ресторанної індустрії. Однак, якщо порівнювати збитки, які зазнали готелі та ресторани у період епідемії на COVID-19, то вплив на фондові ринки гостинності відчувався значно більше і в усіх країнах. Війна неоднорідно вплинула на ринки індустрії в різних куточках планети. Більший економічний струс відчули бізнесмени країн, що територіально і економічно прив'язані до Росії та України та залежать від кількості відпочиваючих туристів з цих країн. Також неминуче вплинули на ринок гостинності зміни у розподіленні імпорту та зріст ціни на енергоресурсів, що особливо відчувалося у перші місяці війни. Для більш повного аналізу потребується подальше дослідження, але можна говорити, що спостерігається тенденція щодо адаптації до умов сьогодення.

Таким чином встановлено, що незважаючи на повномасштабне вторгнення Росії в Україну, індустрія гостинності відновлюється і продовжує працювати. Але для повноцінного відродження бізнесу та налагодження роботи, більшість готелів і ресторанів галузі потребують економічної та законодавчої підтримки з боку держави, а також розробки нових маркетингових підходів для залучення клієнтів.